

Infrastrukturdepartementet
i.remissvar@regeringskansliet.se

Promemorian Befordringskravet i postförordningen

I2020/03091

Konkurrensverket har i uppdrag att verka för en effektiv konkurrens i privat och offentlig verksamhet samt en effektiv offentlig upphandling till nytta för det allmänna.

Konkurrensverket avstyrker den föreslagna ändringen av befordringskravet i postförordningen.

Den samhällsomfattande posttjänsten (SOT) är en samhällsviktig funktion som också har stor betydelse för andra marknadens förutsättningar. En väl fungerande SOT av rätt omfattning och till rimlig samhällskostnad är därför av central betydelse. Vid bestämmandet av omfattningen och därmed kostnaden finns flera sammanhängande parametrar. SOT:ens fyra variabler, dvs. dess omfattning, befordringstid, befordringskrav och finansiering är avhängiga varandra, eftersom en kombination av de tre första påverkar kostnaderna för SOT:en och därmed finansieringen av den. Samtidigt gäller också det omvända – möjligheterna att finansiera SOT:en påverkar vilken servicenivå i form av omfattning, befordringstid och befordringskrav som är samhällsekonomiskt rimlig i förhållande till samhällsnyttan. Konkurrensverket anser därför att systemet behöver beaktas i dess helhet. Det pågår också en statlig utredning av SOT:en och det är oklart i vilken utsträckning ett genomförande av den föreslagna förändringen kommer begränsa utredningens möjligheter att göra nödvändiga avvägningar mellan de fyra variablerna. Utredningen ska lämna sina förslag 2023 varför det dröjer innan eventuella förslag kan genomföras. I promemorian har dock inte redogjorts för några egentliga skäl till om, och i så fall varför, det skulle vara nödvändigt att föregripa resultatet av utredningen.

Konkurrensverket konstaterar att Postnord har påbörjat en försöksverksamhet med varannandagsutdelning i Lund som nyligen utvidgats till att omfatta hela Skåne. I den remitterade promemorian saknas helt en konsekvensbeskrivning av vad det ändrade befordringskravet innebär i förhållande till denna ändring av utdelningens periodicitet. En fråga som aktualiseras är om den nu föreslagna

Adress 103 85 Stockholm
Besöksadress Ringvägen 100
Telefon 08-7001600
konkurrensverket@kkv.se

ändringen möjliggör, eller är avsedd att möjliggöra, för Postnord att införa varannandagsutdelning i hela landet? Detta och vilka konsekvenser det kan få bör exempelvis framgå av ett underlag med förslag om att ändra befodringskravet.

Förutom brister i beskrivningen av konsekvenserna på marknaderna och för SOT:en som helhet är även redogörelsen av skälen för varför denna ändring är nödvändig bristfällig. 2015 års postlagsutredning¹ konstaterade att en sänkning av befodringsstiden motiverade en ökning av befodringskravet; bedömningen då var därmed att ett högre befodringskrav var samhällsekonomiskt rimligt. I promemorian uttalas att ett befodringskrav på 95 procent inte är samhällsekonomiskt försvarbart². Det är dock oklart vad som gör att denna bedömning förändrats i sådan grad jämfört med när 2015 års postlagsutredning genomfördes att ändringen nu är nödvändig. Den minskade betydelsen av det fysiska brevet för snabb informationsöverföring och en ökning av e-handeln var kända parametrar redan då. Den nya konstruktionen för prishöjningstaket är också utformad för att kompensera för minskande brevvolymer men det framgår inte av den remitterade promemorian om den konstruktionen fungerar på avsett sätt.

Sammantaget gör bristerna i det remitterade underlaget att det inte går att bedöma konsekvenserna av förslaget. Det gäller såväl för postmarknaden som för andra marknader som är beroende av en väl fungerande SOT samt för helheten i det system som de fyra variablerna utgör. Av dessa skäl avstyrker Konkurrensverket förslaget om ändrade befodringskrav.

Detta yttrande har beslutats av generaldirektören. Föredragande har varit rådet Karin Morild.

Yttrandet undertecknas inte egenhändigt och saknar därför namnunderskrifter.

Rikard Jermsten

Karin Morild

¹ SOU 2016:27, *Som ett brev på posten*, delbetänkande av 2015 års postlagsutredning.

² Den remitterade promemorian s. 7.